

Verslag jaarvergadering stads-, dorps- en wijkraden – Participatie

Datum: 27 november 2025
Locatie: Dorpshuis Serooskerke
Aanwezig: Leden van Stads-, dorps- en wijkraden (SDW-raden), medewerkers gemeente (Karin de Jonge, Heleen Vis, Marleen Cornelese, Corina Jansen, Hanno Canters, bureau Publiec Esther Holster.

1. Doel van de avond

Wethouder Hanno Canters opent de bijeenkomst en benadrukt het belang van de tweejaarlijkse overleggen met de SDW-raden. De raden zijn de ogen en oren in de kernen en vormen een belangrijke schakel tussen de inwoners en de gemeente. Deze bijeenkomst staat onder andere in het teken van de start van het nieuwe participatiebeleid. Dat beleid wordt stap voor stap opgebouwd, samen met inwoners, jongeren, ondernemers en de raden.

Het is een veilige, niet-politieke avond. Dit betekent dat iedereen vrijuit kan spreken zonder politieke lading of druk.

Er wordt kort stilgestaan bij de lopende enquête over participatie. Met ongeveer 400 reacties tot op het moment van de bijeenkomst is er sprake van een goede eerste opbrengst, vooral vanuit inwoners.

Reacties vanuit ondernemers blijven nog achter. De SDW-raden wordt gevraagd de enquête verder te verspreiden binnen hun netwerk. De enquête staat open tot en met 12 december.

2. Programma van de avond

- Een interactieve bijeenkomst om beelden, verwachtingen en ervaringen op te halen op het gebied van participatie, met gebruik van de Mentimeter.
- Een uitgebreide toelichting door Esther Holster (Publiec) over het participatietraject en de uitgangspunten van het nieuwe beleid.
- Groepsgesprekken met inwonersvertegenwoordigers om verdieping op te halen.
Vragen: *Wat gaat goed? Wat kan beter? Wat wilt u meegeven?*
- Gezamenlijke terugkoppeling.

3. Toelichting door bureau Publiec

Esther Holster, die namens de gemeente dit deel van het programma begeleidt, licht toe dat participatiebeleid alleen werkt wanneer het samen met de samenleving wordt ontwikkeld. Dat betekent dat inwoners en betrokken partijen niet alleen bevroegd worden, maar dat hun ervaringen en wensen centraal staan bij de keuzes die de gemeente maakt.

Ze benoemt de belangrijkste uitgangspunten:

- Participatie is geen doel op zich, maar een middel om betere besluiten te nemen.
- De identiteit van Schouwen-Duiveland - kleine kernen, sterke gemeenschapszin, nuchtere cultuur - moet herkenbaar terugkomen in het beleid.

Verder legt Esther Holster het volgende uit:

- De verschillende tredes op de participatieladder die al tientallen jaren geleden bedacht is, van informeren tot meebeslissen.
- De veranderende rol van de overheid: steeds minder top-down, steeds meer inclusief en samenwerkend.

Ze benadrukt dat SDW-raden een belangrijke schakel vormen in dit geheel. Zij kunnen signalen opvangen, ontwikkelingen duiden en bewoners meenemen.

4. Mentimeter: rollen en ervaringen van de raden

Via Mentimeter delen de raden hoe zij hun rol zien. Er komen veel verschillende functies naar voren:

- *Adviseren* van de gemeente.
- *Ophalen van signalen* en zorgen van bewoners.
- *Belangenbehartiging*, in brede zin of gericht op thema's.
- *Verbinden en netwerken*, tussen bewoners, ondernemers en gemeente.
- *Faciliteren of ondersteunen* bij initiatieven in de kern.
- *Bewoners meenemen* in plannen, ontwikkelingen en besluitvorming.
- Soms ook een *sturend* element wanneer inwoners vraagstukken neerleggen bij de raad.

Er wordt in dit onderdeel ook gesproken over dilemma's:

- Hoe blijf je neutraal bij gevoelige onderwerpen (zoals windmolens of opvanglocaties)?
- Wat doe je wanneer groepen bewoners tegenover elkaar staan?
- Hoe leg je uit dat de dorpsraad geen besluitvormingsorgaan is?

5. Belangrijke thema's uit het gesprek

Enkele citaten uit de gesprekken zijn toegevoegd ter illustratie.

5.1 Rol en positie van de raden

Raden ervaren dat hun rol breed en soms onduidelijk is. Bewoners zien hen vaak als vertegenwoordigers of zelfs als 'mini-gemeente', waardoor verwachtingen hoog kunnen zijn. Raden geven aan dat zij behoefte hebben aan:

- heldere kaders over hun rol en verantwoordelijkheden,
- ondersteuning bij gevoelige of complexe dossiers,
- en duidelijke communicatie vanuit de gemeente zodat zij niet onnodig onder druk komen te staan.

"Je moet oppassen dat je niet fijngeïmagineerd wordt tussen de gemeente en de bewoners."

"Bewoners verwachten soms dat wij een standpunt nemen, maar dat kan niet altijd."

5.2 Informatiepositie van de raden

Veel SDW-raden noemen dat zij graag eerder en vollediger geïnformeerd willen worden over ontwikkelingen in hun kern. Wanneer zij tegelijk met inwoners informatie ontvangen, kunnen ze slecht uitleg geven of ondersteunen. Dit kan leiden tot wantrouwen vanuit bewoners richting de SDW-raad.

De raden vragen om:

- proactieve updates,
- helderheid over wat al vaststaat en wat nog open ligt,
- inzicht in planfasen en wie welke verantwoordelijkheid heeft.

"Als wij dezelfde informatie krijgen als alle bewoners, hebben we ze weinig extra's te vertellen."

"Je moet soms achter de gemeente aan bellen om updates te krijgen."

5.4 Ondersteuning

SDW-raden besteden veel tijd aan administratie, subsidieaanvragen, verslaglegging of organisatorische taken. Daardoor blijft er minder tijd over voor hun kerntaak: contact met bewoners.

Zij vragen ondersteuning bij:

- communicatie richting inwoners,
- organiseren van bijeenkomsten,
- het vinden van passende participatiewerkvormen,
- inzicht in procedures en planning.

“Veel tijd gaat op aan administratie. Daardoor blijft er minder tijd over voor contact met bewoners.”

5.3 Bereiken van het stille midden

Het stille midden – inwoners die niet vanzelf meedoen – is lastig te betrekken. De SDW-raden herkennen dat steeds dezelfde mensen aan tafel zitten en dat nieuwe stemmen ontbreken.

Ideeën die genoemd worden:

- laagdrempelige inloopavonden,
- activiteiten in dorpshuizen of op centrale plekken,
- anonieme ideeënbusen of online formulieren,
- jongeren benaderen via plekken waar zij al zijn,
- meer experimenteren met vormen die passen bij de lokale cultuur.

5.5 Grote projecten

Bij grote of gevoelige projecten (zoals windmolens, opvanglocaties, zonneparken of bouwprojecten) ervaren SDW-raden regelmatig hoge druk. Bewoners spreken hen persoonlijk aan, soms stevig. Hierbij is het voor raden cruciaal dat zij:

- tijdig en volledig worden geïnformeerd,
- ondersteuning krijgen bij communicatie,
- niet worden gepositioneerd als ‘tussenlaag’ tussen boze bewoners en gemeente.

“Bij grote projecten worden we soms persoonlijk aangesproken, dat voelt heftig.”

“We hoorden dingen eerst via de pers. Dat maakt het moeilijk om onze rol goed te pakken.”

5.6 Cultuur en tempo

Er wordt ook gesproken over het tempo waarin processen verlopen. Door wettelijke procedures, interne afwegingen en politieke besluitvorming kunnen trajecten lang duren. Dat zorgt soms voor frustratie in kernen.

Daarnaast speelt de lokale cultuur: inwoners zijn betrokken, maar stappen niet snel vooruit. Ze proberen vaak eerst zelf oplossingen te vinden. Dit vraagt om geduldige, toegankelijke participatie.

"Soms zetten we twee stappen vooruit en dan weer één terug."

"In Zeeland willen mensen eerst zelf dingen oplossen voordat ze meedoen."

5.7 Positionering van de SDW-raden

Veel bewoners weten niet precies wat een stads-, dorps- of wijkraad doet. Hierdoor ontstaan verkeerde verwachtingen of misverstanden.

De raden geven aan dat het helpt wanneer de gemeente:

- duidelijk communiceert over het bestaan en de rol van de raden,
- uitlegt waar inwoners terecht kunnen met vragen,
- en de waarde van de raden zichtbaar maakt.

6. Oefening: Wat gaat goed – Wat kan beter – Wat wilt u?

Wat gaat goed

- De samenwerking met de gemeente wordt als positief ervaren.
- De bereidheid om raden te betrekken bij plannen is groot.
- Kleine kernen tonen veel informele betrokkenheid.
- De wethouder en medewerkers sluiten aan waar nodig.
- In diverse dorpen zijn actieve groepen inwoners aanwezig.

Wat kan beter

- De gemeente kan meer faciliteren in het bereiken van het stille midden.
- Kleine projecten mogen sneller uitgevoerd worden.
- Informatie moet vaker proactief en tijdig gedeeld worden.
- Rollen en verantwoordelijkheden moeten helder zijn.
- Raden willen een gelijk speelveld qua informatie.
- Gemeente mag vaker zelf contact zoeken.
- Zorg voor tijdige betrokkenheid, zodat er nog echt ruimte is voor aanpassingen en de inbreng ertoe doet.

Wat willen de raden meegeven aan de gemeente

- Help bij het bereiken van inwoners die niet vanzelf deelnemen.
- Maak anonieme inspraak mogelijk voor inwoners die niet graag spreken.
- Zorg voor duidelijke communicatie en tijdige updates.
- Ondersteun raden bij gevoelige onderwerpen.
- Maak duidelijk wat een dorps- en wijkraad is en waarom ze belangrijk zijn.
- Houd kleine projecten kort in omvang en doorlooptijd.

7. Afsluiting

Esther bedankt iedereen voor de open en waardevolle bijdragen. De opgehaalde inzichten vormen een belangrijke basis voor het nieuwe participatiebeleid en de participatieverordening. De aanwezigen worden aangemoedigd om zelf de enquête nog in te vullen en deze ook in hun netwerken te delen.

